

พรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ในระบอบประชาธิปไตยภายใต้
การถกเถียงเชิงวิเคราะห์ตามแนวคิดของแม็ก สตัดท์
The Political Party and Democratic Interest Groups Under
Magstadt's Analytical Debate

พระเสกสรรค์ ฐานยุตโต¹, พระมหาภาณุวิชญ์ ภาณุวิชโย², พระสังวาน เขมปญโญ³,
ศราวุธ ขันธิชัย⁴ และ ณรงค์ศักดิ์ ต้าวงศ์⁵
PhraSeksan Thanayutto¹, Phramaha Phanuvich Panuwityo²,
Phra Sangwan Kammpanyo³, Sarawut Khanthawichai⁴ and Narongsak Taocome⁵

Received: 28 April 2023; Revised: 7 May 2023; Accepted: 10 May 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งหวังนำเสนอเนื้อหาเรื่องพรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ในระบอบประชาธิปไตย ภายใต้การถกเถียงเชิงวิเคราะห์ตามแนวคิดของแม็ก สตัดท์ ซึ่งแนวคิดของแม็ก สตัดท์ ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของพรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ในระบอบประชาธิปไตยไว้ 3 ประการ ได้แก่ 1) ประชาธิปไตยเป็นระบอบการเมืองการปกครองที่ปกป้องสิทธิ เสรีภาพของบุคคล 2) สังคมประชาธิปไตยมีความสลับซับซ้อนในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมมากกว่าสังคมเผด็จการ 3) กลุ่มผลประโยชน์เกิดและเติบโตในสังคมประชาธิปไตย เพราะรัฐบาลเป็นผู้กระจายผลประโยชน์แก่สังคม จากการถกเถียงเชิงวิเคราะห์นั้นได้ชี้ให้เห็นว่าแนวคิดของแม็ก สตัดท์ เป็นสังคมในระบอบประชาธิปไตยนั้นมีความสลับซับซ้อนมากกว่าสังคมเผด็จการ ซึ่งแนวคิดที่เห็นต่างจะเสนอว่าแนวคิดแบบรัฐเผด็จการมีการตัดสินใจและมีประสิทธิภาพในการจัดระเบียบในองค์กรที่เบ็ดเสร็จมากกว่าที่เป็นประชาธิปไตยแบบผลิบัน ด้วยเหตุนี้คุณลักษณะของระบอบประชาธิปไตยจึงก่อให้เกิดกลุ่มผลประโยชน์ที่หลากหลาย ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม จากสิทธิ เสรีภาพที่ระบอบการเมืองนี้เปิดโอกาสให้บุคคลได้แสดงออกถึงความคิดเห็นและความต้องการของตน

คำสำคัญ: พรรคการเมือง; กลุ่มผลประโยชน์; แม็กสตัดท์

¹ มหาวิทยาลัยบานาราสฮินดู ประเทศอินเดีย; Banaras Hindu University, India

^{2 3 4} มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; Mahachulalongkornrajavidyalaya University

⁵ เมืองออลังบาด รัฐมหาราษฏร, ประเทศอินเดีย; Babasaheb Ambedkar Marathwada University, India

Corresponding Author, E-mail: dr.sek2522@gmail.com

Abstract

This article aims to present the content of political parties and interest groups in democracy. Under the analytical discussion according to Magstadt's concept, Magstadt's concept has pointed out the importance of political parties and interest groups in democracy in 3 aspects: 1) Democracy is a system. Politics and governance that protect rights 2) Democratic societies are more complex politically, economically, and socially than dictatorial societies. 3) Interest groups are born and raised in democratic societies. because the government is the one who spreads the benefits to society, An analytical debate suggests that Magstadt's concept of a democratic society is more complex. authoritarian society A dissenting view suggests that dictatorships are more decision-making and efficient in organizing inclusive organizations than in budding democracies. As a result, the democratic nature of democracy gives rise to diverse interest groups. both political economy and society from the rights and liberties that this political system allows Let people express their opinions and needs.

Keywords: Political Party; Interest Groups; Magstadt

บทนำ

พรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์นั้น มีความสำคัญในระบอบการปกครองในรูปแบบประชาธิปไตยโดยพรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์เป็นสถาบันทางการเมืองสถาบันหนึ่ง ที่เกิดจากการรวมกลุ่มของผู้ที่มีอุดมการณ์และแนวคิดและความต้องการที่คล้ายคลึงกัน ที่จะรวมกลุ่มกันกระทำการบางสิ่งบางอย่างให้เกิดขึ้นเป็นผลประโยชน์ต่อกลุ่มของตนเอง และมีการสรรหาคัดเลือกบุคคลเข้ามาเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งจะเข้าไปเป็นตัวแทนในรัฐสภา เพื่อตอบสนองต่ออุดมการณ์ของกลุ่ม ด้วยเหตุนี้จึงเกิดการรวมกลุ่มและจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นมา โดยมีกลุ่มผลประโยชน์เป็นผู้ชี้แนะ และเคลื่อนไหวอุดมการณ์ และยังเป็นสถาบันทางการเมืองที่มีความสำคัญ ช่วยเชื่อมโยงประชาชนและการเมืองได้เป็นอย่างดี ในขณะเดียวกันการเลือกตั้งก็เป็นกระบวนการหนึ่งที่สำคัญในระบอบประชาธิปไตยที่ทำให้กลุ่มผลประโยชน์เข้ามามีบทบาทกับพรรคการเมือง และเพื่อให้พรรคการเมืองใช้เป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับปัจเจกบุคคล เสนอนโยบายโดยผ่านทางตัวแทนของพรรคด้วยเหตุนี้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยจึงส่งผลให้เกิดกลุ่มผลประโยชน์ที่หลากหลาย ทั้งทางการเมือง และเศรษฐกิจ จากเสรีภาพที่ระบอบการเมืองนี้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นทางการเมืองของตน (सानนท์ ด้านภักดี และคณะ, 2561; วินิจ ฝาเจริญ, 2565)

แม็ก สตัดท์ (Magstadt, 2003) ได้กล่าวไว้ว่า กลุ่มผลประโยชน์นั้นเป็นส่วนหนึ่งของพรรคการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันสืบเนื่องมาจากเหตุผลดังต่อไปนี้ 1) ประชาธิปไตยเป็นระบอบการเมืองการปกครองที่ปกป้องสิทธิ เสรีภาพของบุคคล 2) สังคม

ประชาธิปไตยมีความสลับซับซ้อนในการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมมากกว่าสังคมเผด็จการ 3)กลุ่มผลประโยชน์เกิดและเติบโตในสังคมประชาธิปไตย เพราะรัฐบาลเป็นผู้กระจายผลประโยชน์แก่สังคม แต่ก็ได้นำนักวิชาการและนักปรัชญาทางการเมืองทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ต่างก็ได้ให้นิยามความหมายเกี่ยวกับพรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ทั้งที่มีความสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับแนวคิดของ แม็ก สตัดท์ (Magstadt) ดังที่ได้กล่าวเนื้อหาไว้เบื้องต้น

ผู้เขียนจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ในระบบประชาธิปไตยภายใต้การถกเถียงเชิงวิเคราะห์ตามแนวคิดของ แม็กสตัดท์ โดยผู้เขียนจะแยกเนื้อหาสาระสำคัญ 1. นิยามของพรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ 2. พรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย 3. แนวคิดทฤษฎีของ แม็กสตัดท์ 4. การถกเถียงเชิงวิเคราะห์ 5. สรุป โดยผู้เขียนต้องการที่จะวิเคราะห์เชิงถกเถียง พรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ผ่านแนวคิดของ แม็กสตัดท์ (Magstadt) และจะได้นำแนวคิดของนักปรัชญาทางการเมืองมาร่วมถกเถียง หรือเปรียบเทียบด้วยเช่นกัน

เนื้อเรื่อง

1. นิยามของพรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์

1.1 นิยามพรรคการเมือง

พรรคการเมืองมีความสำคัญในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา โดยได้ยึดถือปรัชญาทางรัฐศาสตร์ที่กล่าวไว้ว่า “การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการให้สิทธิเสรีภาพแก่คนหมู่มากมีอิทธิพลหรืออำนาจเหนือ” พรรคการเมือง คือ บุคคลที่มารวมกลุ่มกันเพื่อลงสมัครรับเลือกตั้งและช่วงชิงอำนาจทางการเมือง พรรคการเมืองนั้นได้เกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มของคน เพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดผลประโยชน์กับกลุ่มของตน และจะต้องมีอุดมการณ์ทางการเมือง ความเชื่อ ความคิดเห็น และทัศนคติไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งการเกิดขึ้นของพรรคการเมืองได้เกิดจากหลายแนวคิด ดังนั้น ผู้เขียนจะได้ยกตัวอย่างนักคิดทางรัฐศาสตร์ที่ได้ให้นิยามและความหมายของพรรคการเมือง ดังนั้น มอริส ดูแวร์แยร์ (Maurice Duverger) (1972), วิลเลียม กู๊ดแมน (William Goodman) (1967) และโจเซฟ ลาพาลอมบารา และไมรอน ไวเนอร์ (Palombara Joseph La and Myron Weiner) (1966) ได้ให้นิยามและความหมายของพรรคการเมืองไว้ว่า พรรคการเมืองได้ถือกำเนิดขึ้นจากการรวมกลุ่มของกลุ่มคนต่าง ๆ รวมถึงกลุ่มคนที่มีผลประโยชน์มาร่วมมือกัน มารวมกลุ่มกัน เพื่อกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ตอบสนองความต้องการในกลุ่มผลประโยชน์ของตน จะเรียกกลุ่มผลประโยชน์กลุ่มนี้ว่า “พรรคการเมือง” (political party) และพรรคการเมืองนั้นมีจุดประสงค์ที่จะส่งตัวแทนของพรรคเข้าสมัครรับเลือกตั้ง มีความหวังว่าจะชนะการเลือกตั้ง เพื่อให้พรรคของตนเองได้เป็นรัฐบาล แล้วจึงจะมีอำนาจในการบริหารนโยบายหรือควบคุมนโยบายต่าง ๆ ตามที่พรรคนั้นได้เสนอนโยบายของตนเอาไว้ ในขณะเดียวกันพรรคก็แผ่แผ้ว (2544) นักวิชาการของไทยได้ให้นิยามว่า พรรคการเมือง คือกลุ่มคนที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองสอดคล้องกัน มารวมกลุ่มกันแล้วจึงส่งสมาชิกสมัครรับเลือกตั้ง โดยมุ่งหวังว่าจะได้เป็น

รัฐบาล หากว่าพรรคการเมืองนั้นไม่ได้รับชัยชนะจากการเลือกตั้ง พรรคการเมืองนั้นก็จะเข้าไปเป็นฝ่ายค้าน ซึ่งทำหน้าที่ในการตรวจสอบและควบคุมการบริหารงานของฝ่ายรัฐบาล

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้นมึนักปรัชญา นักวิชาการที่ผู้เขียนได้หยิบยกมานั้นต่างก็ให้นิยามและความหมายของพรรคการเมืองที่สอดคล้องกัน โดยพรรคการเมืองนั้นได้มีการกำหนดประเด็นปัญหาและนโยบายของพรรคการเมืองแล้วจึงมีการส่งตัวแทนของพรรคเข้าสมัครรับ การเลือกตั้ง มีความมุ่งหวังไปเป็นรัฐบาลในการบริหารนโยบายของประเทศ แต่ถ้าหากไม่ได้เป็นรัฐบาลก็จะเป็นฝ่ายค้านมีหน้าที่ในการตรวจสอบการบริหารงานของรัฐบาล นับได้ว่าพรรคการเมืองนั้นมีความสำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยพรรคการเมืองเป็นสิ่งสำคัญในการเป็นตัวกลางระหว่างรัฐบาลกับประชาชน

1.2 นิยามและความหมายของกลุ่มผลประโยชน์

กลุ่มผลประโยชน์หรือที่เรียกว่ากลุ่มผลประโยชน์พิเศษหรือกลุ่มผู้สนับสนุน คือกลุ่มบุคคลหรือองค์กรที่รวมตัวกันอย่างเป็นระบบซึ่งมารวมตัวกันเพื่อส่งเสริมผลประโยชน์หรือประเด็นทางการเมืองหรือสังคมที่เฉพาะเจาะจง กลุ่มเหล่านี้มีเป้าหมายเพื่อมีอิทธิพลต่อนโยบายสาธารณะ กฎหมาย และกระบวนการตัดสินใจในระดับท้องถิ่น ระดับรัฐ และระดับชาติ กลุ่มผลประโยชน์อาจเป็นตัวแทนของผลประโยชน์ที่หลากหลาย เช่น กลุ่มแรงงาน กลุ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ พวกเขามักจะบรรลุเป้าหมายด้วยวิธีการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเรียกร้องกดดัน การระดมมวลชน และการดำเนินคดี

สำหรับกลุ่มผลประโยชน์ทางสังคมนั้น อีธริดจ์และแฮนเดลแมน (Ethridge, M. and Handelman, H., 2004) ได้แบ่งประเภทของกลุ่มผลประโยชน์โดยใช้เกณฑ์ในด้านผลประโยชน์ไว้ดังนี้

(1) กลุ่มผลประโยชน์แรงงาน กลุ่มแรงงานนั้นจัดว่าเป็นกลุ่มผลประโยชน์ที่เรียกร้องความต้องการจากนายจ้างและรัฐบาล ในการเจรจา เรียกร้องอัตราค่าจ้างที่เหมาะสม รวมทั้งสวัสดิการ อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป

(2) กลุ่มธุรกิจ องค์กรทางธุรกิจต่าง ๆ ล้วนพยายามที่จะเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับรัฐบาล เพื่อให้รัฐบาลมีนโยบาย ที่จะอำนวยความสะดวกให้กับกิจการของตน แต่ในขณะเดียวกันนั้นก็จะอยู่ฝ่ายตรงข้ามกับกลุ่มแรงงานที่มักจะต่อรองการขึ้นค่าแรงอยู่เสมอ ซึ่งเป็นการส่งผลกระทบต่อรายได้ในการประกอบการ

(3) กลุ่มเพศ ศาสนา เชื้อชาติ เป็นกลุ่มที่รวมตัวกันเพื่อเรียกร้องสิทธิ หรือความเท่าเทียมในด้านของเพศ ศาสนา หรือความเท่าเทียมทางเชื้อชาติ เพื่อให้หลุดพ้นจากการกดขี่ข่มเหงจากรัฐบาลหรือผู้อำนาจเหนือ เป็นการปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ในสังคม

(4) กลุ่มผลประโยชน์เพื่อสาธารณะ เป็นที่กลุ่มผลประโยชน์ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อผลประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อให้คนในสังคม โดยการกดดัน เรียกร้องเสนอแนะให้รัฐบาลเอื้อหนุนให้เกิดประโยชน์ตามที่ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการ

(5) สมาคมวิชาชีพ สมาคมวิชาชีพมักจะรวมกลุ่มกัน เพื่อกดดัน เรียกร้องรัฐบาลให้ดำเนินการในเรื่องเกี่ยวกับระเบียบ กฎเกณฑ์ ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพของตน

จากที่กล่าวมาข้างต้น การเกิดขึ้นของกลุ่มผลประโยชน์ได้เกิดจากหลายแนวคิด ดังนั้น ผู้เขียนจะได้ยกตัวอย่างนักคิดทางรัฐศาสตร์ที่ได้ให้นิยามและความหมายของกลุ่มผลประโยชน์ ดังนี้ อัลมอนต์ และเพาเวลล์ (Almond, G.A., Powell, G.B. & Mundt, R. (1993) และ จุมพล หนีพานิช (2545) ได้นิยามกลุ่มผลประโยชน์ไว้ว่า กลุ่มคนที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน กลุ่มคนกลุ่มหนึ่งที่มีความต้องการผลประโยชน์ทางการเมืองและมีแนวคิดที่เหมือนกัน แต่ในขณะเดียวกันได้มีสมาชิกบุคคลใดบุคคลหนึ่งของกลุ่มผลประโยชน์ดังกล่าว ได้จัดตั้งองค์การให้เป็นตัวแทนของกลุ่มผลประโยชน์ขึ้นมาช่วยให้สมาชิกในกลุ่มของตนเองได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ แต่ในทั้งนี้เพื่อให้จุดประสงค์ของกลุ่มผลประโยชน์บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ในขณะเดียวกัน เดวิด บี. ทรูแมน (David B. Truman) (1971) ได้นิยามกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองไว้ว่า กลุ่มผลประโยชน์คือ ปัจเจกบุคคลที่มีความคิดเห็น และมีความต้องการไปในทิศทางเดียวกัน มารวมกลุ่มกันเพื่อทำกิจกรรมทางการเมืองอยู่ในรูปแบบของการเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ ที่ปรากฏในสังคมทั้งนี้โครงสร้างทางสังคมของกลุ่มผลประโยชน์ได้มีความสลับซับซ้อนทำให้กลุ่มผลประโยชน์มีจำนวนมากและมีการแสดงบทบาทต่าง ๆ ทางสังคมเช่นกัน

ในนิยามและความหมายของกลุ่มผลประโยชน์ดังกล่าวมาข้างต้นนั้น นักปรัชญาทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ต่างก็ได้ให้นิยามและความหมายของกลุ่มผลประโยชน์ มีความสอดคล้องกันโดยที่กลุ่มผลประโยชน์นั้นไม่ได้มีวัตถุประสงค์ที่จะเข้าไปมีอำนาจ หรือมีอิทธิพลในการบริหารงานเป็นรัฐบาลโดยตรง แต่กลุ่มผลประโยชน์นั้นเพียงแค่ต้องการแสดงอำนาจและอิทธิพลทางการเมือง ซึ่งจะเรียกร้องและกดดันให้รัฐบาลทำโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มตน

2. พรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

2.1 พรรคการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้นเป็นสิ่งที่สื่อถึงสิทธิและเสรีภาพของตัวบุคคล และก็ยังรวมไปถึงการรวมตัวกัน ระบอบประชาธิปไตยจะมีพรรคการเมืองที่มีโครงสร้างเป็นองค์กรที่มีการจัดระบบระเบียบการบริหารที่ดี โดยมีสมาชิกของพรรคการเมืองจะต้องดำเนินการตามกลไกที่รัฐธรรมนูญให้อำนาจไว้ เช่นการควบคุมดูแลกิจการของประชาชนใช้อำนาจการตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ แทนประชาชน เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ส่วนรวม นอกจากนั้นในสังคมการเมืองใด ๆ ก็ตามที่จะถือได้ว่ามีพัฒนาทางการเมืองอันเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ก็จะต้องเป็นสังคมที่มีระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยเท่านั้น (มะลิ ทิพย์ประจง, 2563) จากแนวคิดและเอกสารทางวิชาการที่สามารถอธิบายความสำคัญของพรรคการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตยได้ดังนี้ (วิทยา นภาศิริกุล และสุรพล ราชภัณฑารักษ์, 2539)

1. พรรคการเมืองมีความสำคัญในการให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิธีการต่าง ๆ ของแต่ละพรรคการเมือง
2. พรรคการเมืองมีความสำคัญในการสรรหาบุคคลมาเป็นสมาชิกของพรรคและคัดสรรตัวแทนของพรรคการเมืองเพื่อลงสมัครรับเลือกตั้งและดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ทางการเมือง
3. พรรคการเมืองมีความสำคัญในการเสนออุดมการณ์ของพรรค กล่าวคือการรวบรวมพลังเสียงของประชาชนที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งให้มาสนับสนุนพรรคการเมืองเพื่อให้มีโอกาสเป็นจัดตั้งรัฐบาล
4. พรรคการเมืองมีความสำคัญในการรับฟังปัญหาที่เกิดจากความขัดแย้งของประชาชน เพื่อนำไปสู่วิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยวิธีทางประชาธิปไตย
5. พรรคการเมืองมีความสำคัญในฐานะฝ่ายค้านหรือผู้ตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารในระบอบประชาธิปไตยแบบระบบรัฐสภา กล่าวโดยสรุปคือ พรรคการเมืองเป็นสิ่งสำคัญในการเป็นถ่วงดุลอำนาจของฝ่ายรัฐบาล รวมทั้งเป็นสื่อกลางที่รับเรื่องเดือดร้อนจากประชาชนเพื่อนำไปประชุมหารือในรัฐสภาเพื่อแก้ไขปัญหา

2.2 กลุ่มผลประโยชน์ในระบอบประชาธิปไตย

กลุ่มผลประโยชน์มีความสำคัญอย่างมากในระบอบประชาธิปไตย เพราะกลุ่มผลประโยชน์จะคอยแสดงข้อคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ให้ทราบถึงปัญหาหรือประเด็นการเมืองที่เกิดขึ้น และแสดงความต้องการของกลุ่ม หรืออุดมการณ์ที่ผู้ปกครองรับทราบ เพื่อประกอบการตัดสินใจ และยังเป็นการเชื่อมระหว่างผู้ปกครองกับสมาชิกกลุ่ม อีกทั้งที่สำคัญคือทำหน้าที่คอยควบคุมการบริหารของผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่ ตลอดจนเป็นการถ่วงดุลบทบาทของกลุ่มผลประโยชน์ด้วยกันเอง (สุขุม นวลสกุล, 2528) เนื่องจากกลุ่มผลประโยชน์มีความสำคัญอย่างมากต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย จึงมีผู้วิเคราะห์ว่าในสังคมประชาธิปไตยนั้นเกิดขึ้น ดำรงอยู่และแสดงบทบาทของกลุ่มผลประโยชน์มีความสำคัญต่อคุณภาพของระบบการเมือง กลุ่มผลประโยชน์จึงมีบทบาทหน้าที่ในการถ่วงดุลรัฐบาลไม่ให้ผลประโยชน์เกิดขึ้นกับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ด้วยการเรียกร้อง กดดันผู้มีอำนาจตัดสินใจคำนึงถึงผลประโยชน์ของกลุ่มตนด้วย (ชมพู โกติรัมย์, 2551) ปัญหาและอุปสรรคประการหนึ่งที่ทำให้ไม่สามารถพัฒนาไปสู่รูปแบบประชาธิปไตยแบบสมบูรณ์แบบได้คือ การขาดกลุ่มผลประโยชน์ที่รักษาผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ที่มีอิทธิพลเพียงพอต่อการกดดันและกำหนดนโยบายของรัฐบาล และควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นผลให้มีกลุ่มบุคคลที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน คือ กลุ่มทหารและข้าราชการสามารถเข้ามามีอำนาจทางการเมืองได้โดยง่าย และการขาดกลุ่มผลประโยชน์เช่นนี้ทำให้ระบบการเมืองไม่สามารถสนองตอบความต้องการและผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ได้

3. แนวคิดทฤษฎีของ แม็กสตัดท์ (Magstadt)

แม็กสตัดท์ (Magstadt, 2003) หรือโทมัส เอ็ม แม็กสตัดท์ (Thomus M. Magstadt) เป็นนักคิดทางการเมืองชาวตะวันตก ที่ได้ทำการศึกษาพรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ในระบอบ

ประชาธิปไตย ซึ่งเป็นแนวคิดที่ได้รับความนิยมและมีความน่าเชื่อถือเป็นอย่างมากในเหล่าประเทศตะวันตก โดยได้ชี้ให้เห็นว่ากลุ่มผลประโยชน์เป็นส่วนหนึ่งของการเมืองในระบอบประชาธิปไตยด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1) ประชาธิปไตยเป็นระบอบการเมืองการปกครองที่ปกป้องสิทธิ เสรีภาพของบุคคล ซึ่งรวมถึงเสรีภาพในการแสดงออกและการรวมกลุ่ม ดังนั้นกลุ่มผลประโยชน์ไม่เพียงเป็นส่วนสำคัญ แต่ยังเป็นผลลัพธ์ที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ของสังคมประชาธิปไตย

2) สังคมประชาธิปไตยมีความสลับซับซ้อนในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม มากกว่า สังคมเผด็จการ ด้วยเหตุนี้คุณลักษณะของระบอบประชาธิปไตยจึงก่อให้เกิดกลุ่มผลประโยชน์ที่ หลากหลาย ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม จากสิทธิ เสรีภาพที่ระบอบการเมืองนี้เปิดโอกาส ให้บุคคลได้แสดงออกถึงความคิดเห็นและความต้องการของตน

3) กลุ่มผลประโยชน์เกิดและเติบโตในสังคมประชาธิปไตย เพราะรัฐบาลเป็นผู้กระจาย ผล ประโยชน์แก่สังคม การสร้างความเจริญก้าวหน้าแก่สังคมของรัฐบาลในด้านต่าง ๆ จึงมีส่วนต่อการ ก่อเกิดของกลุ่มผลประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ตามมาด้วย

ตามที่แนวคิดของโรมัส เอ็ม แม็ก สตัดท์ ได้รับความนิยมและได้รับความน่าเชื่อถือมากในประเทศตะวันตก อาจเป็นเพราะว่าเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่กำลังเติบโตในประเทศตะวันตก เนื่องจากการปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามแนวคิดของ แม็ก สตัดท์นั้น ได้แสดงให้เห็นว่าประชาชนได้รับการปกป้องสิทธิ เสรีภาพของประชาชน โดยประชาชนสามารถรวมกลุ่มกันเพื่อแสดงความคิดเห็น ความต้องการผ่านกลุ่มผลประโยชน์ของตน อีกทั้งความ หลากหลายของกลุ่มผลประโยชน์ ที่รับความเสรีภาพตามที่ตนต้องการตามระบอบประชาธิปไตยได้ให้อำนาจไว้ และกลุ่มผลประโยชน์นี้เองก็กำเนิดและเติบโตขึ้นในสังคมประชาธิปไตย จากแนวคิด ผู้จัดทำจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญ และทำการสังเคราะห์ และวิเคราะห์เชิงถกเถียงตามแนวคิดดังกล่าวโดยจะกล่าวต่อไป

4. การถกเถียงเชิงวิเคราะห์

จากการศึกษาและวิเคราะห์ สังเคราะห์ ซึ่งผู้เขียนได้ศึกษาเรื่อง พรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ในระบอบประชาธิปไตย ภายใต้การถกเถียงเชิงวิเคราะห์ตามแนวคิดของ แม็ก สตัดท์ (Magstadt) โดยสามารถถกเถียงเชิงวิชาการได้ดังนี้

4.1 ผู้เขียนจะวิเคราะห์เชิงถกเถียงผ่านแนวคิดของแม็ก สตัดท์ (Magstadt) ดังที่กล่าวมาข้างต้นไว้ว่า ประชาธิปไตยเป็นระบอบการเมืองการปกครองที่ปกป้องสิทธิ เสรีภาพของบุคคล ซึ่งรวมถึงเสรีภาพในการแสดงออกและการรวมกลุ่ม ดังนั้น กลุ่มผลประโยชน์ไม่เพียงเป็นส่วนสำคัญ แต่ยังเป็นผลลัพธ์ที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ของสังคมประชาธิปไตย

จากประโยคของแม็ก สตัดท์ ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้เขียนได้ทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ จากแหล่งข้อมูลที่รวบรวมมาได้ว่า ประชาธิปไตยนั้นเป็นจุดเริ่มต้นของพรรคการเมือง กล่าวคือ ประชาธิปไตยเป็นสิ่งที่สื่อถึงการมีสิทธิและเสรีภาพในตัวบุคคล ทุกคนมีสิทธิในตัวเองในการ

แสดงออก ใช้ชีวิต ความคิด และการกระทำที่สามารถทำได้โดยอาศัยหลักการของการแบ่งแยกอำนาจ และหลักการที่ว่าด้วยความถูกต้องแห่งกฎหมาย และผู้นำมาจากการเลือกตั้งของประชาชน เพื่อเป็นตัวแทนใช้อำนาจอธิปไตยแทนประชาชน การจะได้มาซึ่งผู้นำจะต้องมีการรวมกลุ่มกันของผู้มีอุดมการณ์หรือแนวความคิดที่คล้ายคลึงกัน ร่วมกันจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นมาเพื่อเป็นกระบวนการที่ได้มาซึ่งผู้นำ โดยผ่านการเลือกของสมาชิกผู้แทนราษฎรเพื่อไปบริหารและดูแลเรื่องกฎหมาย เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่ จึงเป็นที่มาของระบอบประชาธิปไตยที่มีพรรคการเมืองเป็นเสมือนเครื่องมือที่ให้กับบุคคลที่ได้รับเลือกเข้ามาใช้อำนาจแทนประชาชน ประชาชนทุกคนมีสิทธิที่จะเลือก รวมถึงมีสิทธิที่เรียกร้อง จนเกิดการรวมกลุ่มกันของผู้ที่มีแนวความคิดที่คล้ายกันทั้งในเรื่องที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยเพื่อเรียกร้องในสิ่งที่กลุ่มหรือตนต้องการ จึงเป็นที่มาของกลุ่มผลประโยชน์ในการปกครองแบบระบอบประชาธิปไตย จะต้องมีการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ที่คอยถ่วงดุลอำนาจ ไม่ให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ใช้อำนาจตามอำเภอใจ การเรียกร้องของกลุ่มผลประโยชน์นั้นอาจเกิดขึ้นได้หลายฝ่าย และใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น กดดัน เรียกร้อง เสนอแนะเพื่อให้เกิดผลประโยชน์แก่ตน

ดังนั้น ผู้เขียนจึงเห็นด้วยกับประเด็นที่ว่า ประชาธิปไตยเป็นระบอบการเมืองการปกครองที่ปกป้องสิทธิ เสรีภาพของบุคคล รวมไปถึงเสรีภาพในการแสดงออกและรวมกลุ่ม เพราะการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้นเป็นเครื่องมือที่ช่วยป้องกันสิทธิของประชาชนอย่างที่กำลังมาข้างต้น ทำให้ทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพในตนเองในการแสดงออกไม่ว่าจะเป็นด้านความคิดเห็น การกระทำได้อย่างเสรี การแสดงออกของถึงอุดมการณ์ ระบอบประชาธิปไตยนั้นจะใช้เสียงข้างมากเป็นการตัดสินใจในการกระทำสิ่งใด ฉะนั้นแล้วด้วยเสียงเพียงคนหนึ่งคนไม่อาจเปลี่ยนแปลงอะไรได้ จึงเกิดการรวมตัวกันเป็นกลุ่มขึ้นเพื่อเรียกร้องหรือสนับสนุนกับสิ่งที่รัฐเสนอมา เพื่อที่จะให้เกิดการเปลี่ยนแปลงซึ่งสิ่งนี้ได้แสดงให้เห็นว่านอกจากบุคคลจะมีสิทธิและเสรีภาพทางความคิด การแสดงออกแล้วยังสามารถรวมกลุ่มกันเพื่อแสดงอุดมการณ์ให้กับผู้ที่มีอำนาจได้เห็นถึงปัญหาหรือเกิดการแก้ไขได้ในภายหลัง การกระทำต่าง ๆ เหล่านี้ตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้นเป็นสิ่งที่สามารถกระทำได้ แต่ก็ต้องยึดหลักความถูกต้องตามหลักกฎหมายเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อที่รุนแรงหรือเกิดความขัดแย้งจนนำไปสู่การใช้ความรุนแรงในการจัดการกับการแสดงออกหรือการรวมกลุ่มกัน ทั้งนี้แสดงให้เห็นแล้วว่าการรวมกลุ่มกันเพื่อแสดงออกหรือเรียกร้องที่ไม่ขัดต่อหลักกฎหมายเป็นสิ่งที่ถูกต้องกับประชาธิปไตย จึงเกิดกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ขึ้นในสังคมระบอบประชาธิปไตย และกลุ่มผลประโยชน์จะมีความสำคัญเป็นอย่างในระบอบประชาธิปไตย

พรรคการเมือง และกลุ่มผลประโยชน์ในมุมมองของสุภาภรณ์ ธาณี (2553) ได้ให้นิยามและความหมายของพรรคการเมือง และกลุ่มผลประโยชน์ที่สอดคล้องกับแนวคิดของ แม็ก สตัดท์ ไว้ว่า ประชาธิปไตยเป็นรากฐานของสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออก การไม่แบ่งแยกและความเสมอภาคสิทธิพลเมืองความยินยอม และสิทธิในการใช้ชีวิต กล่าวคือสิทธิและเสรีภาพทำให้บุคคลได้แสดงออกและเกิดการรวมกลุ่มของคณะบุคคลที่มีแนวคิดสอดคล้องกันจึงทำให้เกิดการรวมตัวกันเป็นกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ และได้มีแนวคิดของบรรเจิด สิงคะเนติ และสมศักดิ์ นวตระกูลพิสุทธิ์

(2542) ที่กล่าวว่าสังคมใดไม่มีการให้หลักประกันสิทธิในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพหรือไม่มีการแบ่งแยกการใช้อำนาจอธิปไตย จะถือว่าไม่เป็นประชาธิปไตย อีกทั้งยังสอดคล้องกับความคิดของ จักรพันธ์ ชูเพชร (2551) ที่กล่าวไว้ว่า การปกครองในระบอบประชาธิปไตยมีรัฐธรรมนูญเป็นข้อบัญญัติที่ระบุถึงสิทธิอำนาจ หน้าที่ และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับผู้ถูกปกครองหรือรัฐกับประชาชน

จากแนวคิดของนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องกับแนวคิดของ แม็ก สตัดท์ (Magstadt) สามารถสรุปได้ว่า สังคมในระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่ให้สิทธิและเสรีภาพแก่ประชาชน ซึ่งประชาชนสามารถแสดงออกโดยการรวมกลุ่ม เพื่อทำการประท้วงหรือเรียกร้องสิทธิและเสรีภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่กลุ่มผลประโยชน์ของตน จะเห็นได้ว่าสังคมการปกครองระบอบประชาธิปไตย นั้นไม่สามารถหลีกเลี่ยงกลุ่มผลประโยชน์ได้อย่างเห็นได้ชัด

4.2 สังคมประชาธิปไตยมีความสลับซับซ้อนในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมมากกว่า สังคมเผด็จการ ด้วยเหตุนี้คุณลักษณะของระบอบประชาธิปไตยจึงก่อให้เกิดกลุ่มผลประโยชน์ที่ หลากหลาย ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม จากสิทธิ เสรีภาพที่ระบอบการเมืองนี้เปิดโอกาส ให้บุคคลได้แสดงออกถึงความคิดเห็นและความต้องการของตน

จากแนวคิดของแม็ก สตัดท์ ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้เขียนจะวิเคราะห์ สังคมประชาธิปไตย พรรคทางการเมืองที่มีความซับซ้อน ภายใต้แนวคิดของแม็ก สตัดท์ ไว้ว่า กลุ่มสังคมประชาธิปไตยของพรรคการเมืองนั้นเป็นสังคมประชาธิปไตยที่มีความสลับซับซ้อนกันมากกว่าสังคมเผด็จการ ซึ่งสังคมประชาธิปไตย ที่เป็นทั้งอุดมการณ์ทางการเมือง ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม ระบอบการปกครอง ที่มีพลเมืองเป็นเป็นเจ้าของอธิปไตย และเลือกผู้ปกครองซึ่งทำหน้าที่ออกกฎหมายโดยพลเมืองอาจใช้อำนาจของตนด้วยตนเองหรือผ่านผู้แทนที่เลือกไปใช้อำนาจแทนก็ได้ นอกจากการเลือกตั้งแล้ว ความคิดที่เป็นรากฐานของประชาธิปไตย เช่น เสรีภาพในการชุมนุมและการพูดกัน การไม่มีการแบ่งแยกและมีความเสมอภาค สิทธิพลเมือง ความยินยอม สิทธิในการมีชีวิต นอกจากนี้ ประชาธิปไตยยังทำให้ทุกฝ่ายตระหนักถึงผลประโยชน์ของตนและแบ่งอำนาจจากกลุ่มคนมาเป็นชุด กฎเกณฑ์แทน แต่ในทางกลับกัน สังคมเผด็จการ นั้นเป็นรูปแบบที่รัฐบาลที่มีลักษณะคือมีผู้นำคนเดียวหรือคนกลุ่มเดียว และมีความเป็นพหุนิยมทางการเมืองและต่อสู้เสรี เผด็จการก็คือระบอบที่ไม่ใช่ประชาธิปไตย จึงทำให้สังคมประชาธิปไตยมีความสลับซับซ้อนมากกว่าทางสังคมเผด็จการทั้งด้านการเมือง สังคม รวมถึงเศรษฐกิจ ซึ่งด้วยเหตุนี้ลักษณะระบอบสังคมประชาธิปไตยจึงมีกลุ่มประโยชน์ที่ตามมาด้วยกันอีกมากมาย เช่น ด้านการเมือง ก็การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยจะเป็นจริงได้จะต้องเกิดมาจากจิตสำนึกที่ดีของประชาชนในประเทศ นอกจากนี้แล้ว ประชาชนจะต้องพร้อมและยินดีที่จะใช้สิทธิของตนเองตามรัฐธรรมนูญมา ทุกคนยอมรับในความแตกต่างของตัวบุคคลให้ความสำคัญกับหลักสิทธิมนุษยชน มีการเชื่อมโยงระหว่างรัฐบาลกับประชาชน ด้านเศรษฐกิจและสังคม จำพวกที่มีความสัมพันธ์อำนาจต่อกลุ่มผู้ผลประโยชน์ มีอิสระในการใช้ชีวิต รัฐประชาธิปไตยทุกรัฐในโลกล้วนเกิดขึ้นมาจากแนวคิดในการให้สิทธิและความเสมอภาคแก่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง เพราะถือว่าประชาชนทุกคนมีวิถีชีวิตเป็น

ของตนเอง ได้แสดงความคิดเห็นในหลากหลายด้านประกอบอาชีพ การเดินทาง เพราะทุกคนมีทั้งสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน สถานภาพทางสังคมเท่าเทียมกัน มีสิทธิเคลื่อนไหวเรียกร้องความต้องการหรือสิทธิของตนรวมไปถึงความต้องการของกลุ่มผลประโยชน์ได้

แนวคิดของเดวิด บี. ทูรแมน (David B. Truman) กล่าวว่าไว้ว่ากลุ่มผลประโยชน์หมายถึง กลุ่มที่รวมเอากลุ่มผลประโยชน์ที่มีแนวคิดและทัศนคติเหมือนกันไว้ด้วยกัน โดยมีรูปแบบการจัดตั้งและกิจกรรมที่เป็นข้อเรียกร้องที่ปรากฏต่อสังคม ซึ่งสังคมในประชาธิปไตยมีโครงสร้างตามเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสลับซับซ้อน และมีความหลากหลายจะได้ให้กลุ่มผลประโยชน์ประเภทต่าง ๆ มีจำนวนมากและแสดงบทบาทมากขึ้น และได้มีแนวคิดของแกรมแฮม วูดตัน (Graham Woodton) เชื่อว่ากลุ่มผลประโยชน์คือ กลุ่มหรือองค์กรที่ต้องการมีอิทธิพล ซึ่งส่งผลต่อนโยบายสาธารณะ โดยไม่ได้มุ่งหวังต่อตำแหน่งทางการเมือง และเมื่อกลุ่มผลประโยชน์ได้ทำการเสนอข้อเรียกร้องของกลุ่มผลประโยชน์ของตนโดยผ่านสถาบันใด ๆ ของรัฐบาลก็ตามกลุ่มดังกล่าวจะกลายเป็นกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง (Woodton, G., 1978) อีกทั้งยังมีแนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิกได้มองว่า สิทธิในสินทรัพย์ เป็นระบอบประชาธิปไตย ส่งผลร้ายต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ เนื่องจากสิทธิที่เท่าเทียมจะทำให้ชนชั้นแรงงานและประชาชนที่ยากไร้ลงคะแนนให้รัฐบาลช่วงชิงทรัพย์สินของเหล่าเศรษฐีมาแจกจ่ายเป็นสวัสดิการจากรัฐ อีกทั้งยังมีแนวโน้มจะบริโภคทันทีที่ได้รับเงิน ทำให้รัฐเสียโอกาสนำเงินดังกล่าวไปลงทุนเพื่อการเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาว ในทางกลับกัน เศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิกมองว่ารัฐเผด็จการที่มีอำนาจในการตัดสินใจแบบเบ็ดเสร็จเด็ดขาดจะช่วยให้สามารถจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาว โดยไม่สนใจแรงกดดันระยะสั้นจากเหล่าแรงงานคนยากจน หรือภาคเอกชน รัฐเผด็จการจึงให้ความสำคัญกับอนาคตแตกต่างจากประชาธิปไตยที่ต้องตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในปัจจุบัน

จากแนวคิดของนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่ามีทั้งแนวคิดที่มีความสอดคล้องและไม่สอดคล้องกันกับแนวคิดของแม็ก สตัดท์ (Magstadt) โดยแนวคิดที่สอดคล้องสามารถกล่าวได้ว่า สังคมในระบอบประชาธิปไตยนั้นมีความสลับซับซ้อนมากกว่า สังคมเผด็จการ ซึ่งแนวคิดที่เห็นต่างจะเสนอว่าแนวคิดแบบรัฐเผด็จการมีการตัดสินใจและมีประสิทธิภาพในการจัดระเบียบในองค์กรที่เบ็ดเสร็จมากกว่า

4.3 กลุ่มผลประโยชน์เกิดและเติบโตในสังคมประชาธิปไตย เพราะรัฐบาลเป็นผู้กระจายผลประโยชน์แก่สังคม การสร้างความเจริญก้าวหน้าแก่สังคมของรัฐบาลในด้านต่าง ๆ จึงมีส่วนต่อการก่อเกิดของกลุ่มผลประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ตามมาด้วย

ดังที่ได้กล่าวเบื้องต้น ผู้เขียนจะวิเคราะห์ในภาพรวมของกลุ่มผลประโยชน์ดังกล่าวคือ กลุ่มผลประโยชน์มีบทบาทสำคัญในสังคมประชาธิปไตยโดยทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมระหว่างประชาชนกับรัฐบาลในระบอบประชาธิปไตย รัฐบาลต้องรับผิดชอบต่อการตัดสินใจที่สะท้อนถึงความต้องการและผลประโยชน์ของสังคมโดยรวม กลุ่มผลประโยชน์ช่วยให้แน่ใจว่ารัฐบาลตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของพลเมือง กลุ่มผลประโยชน์จะเป็นกระบอกเสียงสำหรับสมาชิก โดยกลุ่มจะ

รวบรวมประเด็นนโยบายที่ส่งผลกระทบต่อสมาชิก จากนั้นใช้ข้อมูลนี้เพื่อสนับสนุนนโยบายที่สอดคล้องกับเป้าหมายของกลุ่มผลประโยชน์ ผ่านการระดมความคิดเห็นของประชาชน เมื่อเช่นนั้นแล้วกลุ่มผลประโยชน์จึงมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายสาธารณะในสังคมประชาธิปไตย พวกเขาช่วยให้แน่ใจว่ารัฐบาลตอบสนองต่อความต้องการของพลเมืองและกระจายผลประโยชน์ของสังคมประชาธิปไตยอย่างเป็นธรรม การก่อตัวของกลุ่มผลประโยชน์เป็นวิธีหนึ่งที่พลเมืองสามารถมีส่วนร่วมในการสนับสนุนนโยบายที่สอดคล้องกับเป้าหมายและความสนใจของกลุ่ม โดยสรุปกลุ่มผลประโยชน์มีบทบาทสำคัญในสังคมประชาธิปไตยโดยเป็นตัวแทนผลประโยชน์ของสมาชิกและสนับสนุนนโยบายที่จะเป็นประโยชน์ต่อพวกเขา กลุ่มเหล่านี้ช่วยให้มั่นใจได้ว่ารัฐบาลจะตอบสนองต่อความต้องการและความสนใจที่หลากหลายของพลเมือง และผลประโยชน์ของสังคมประชาธิปไตยได้รับการแจกจ่ายอย่างยุติธรรม

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2558) ได้อธิบายไว้ว่ากลุ่มผลประโยชน์และกลุ่มผลักดันเป็นสถาบันทางการเมืองที่มีความสำคัญต่อระบบการเมือง ในระบอบประชาธิปไตยแบบพหุนิยม การเมืองแบบกลุ่มผลักดันอธิบายปรากฏการณ์ทางการเมืองว่าเป็นปรากฏการณ์ของการต่อรองต่อสู้แข่งขันระหว่างกลุ่มทางการเมืองต่าง ๆ ในสังคม เพื่อที่จะเข้าไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในกระบวนการนโยบายสาธารณะ สำหรับวินิจ ฝาเจริญ (2565) ได้กล่าวไว้ว่ากลุ่มผลประโยชน์ไม่ได้มีเป้าหมายในอำนาจทางการเมืองโดยตรง แต่กลุ่มผลประโยชน์จะมุ่งเน้นแสดงการมีอิทธิพลเหนือผู้มีอำนาจทางการเมืองด้วยการเรียกร้อง เสนอแนะ กดดันให้เกิดหรือเปลี่ยนแปลง เชิงด้านกฎหมาย นโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาลเพื่อให้สอดคล้องหรือเอื้อต่อผลประโยชน์ของสมาชิกกลุ่ม นอกจากนี้ กลุ่มผลประโยชน์ หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีผลประโยชน์ทางการเมืองเหมือนกัน แต่ถ้าสมาชิกของกลุ่มผลประโยชน์ดังกล่าวนั้น ได้ก่อตั้งกลุ่มผลประโยชน์ที่มีการจัดระเบียบโครงสร้างอย่างตึ้นมา ที่จะช่วยให้พวกเขาได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล ทั้งนี้เพื่อให้เป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายที่พวกเขาได้ตั้งไว้บรรลุผล กลุ่มที่พวกเขาจัดตั้งขึ้นมานั้นเรียกว่า กลุ่มกดดัน ซึ่งกลุ่มกดดัน หมายถึง กลุ่มผลประโยชน์ที่ได้ก่อตั้งองค์การหรือกลุ่มที่มีการจัดระเบียบโครงสร้างมาเป็นอย่างตึ้นมา เพื่อให้ได้รับการสนับสนุน โดยอาจจะใช้อิทธิพลต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่อรัฐบาลหรือต่อนโยบายของรัฐ ทั้งนี้เพื่อให้เป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายที่เขาตั้งไว้บรรลุผลด้วยเช่นกัน จากแนวคิดของนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่ามีแนวคิดที่มีความสอดคล้องกับแนวคิดของแม็ก สตัดท์ (Magstadt) โดยสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มผลประโยชน์นั้นได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล เพื่อให้ผลประโยชน์นั้นได้บรรลุตามที่กลุ่มได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้

สรุป

ผู้เขียนได้วิเคราะห์ สังเคราะห์เรื่องพรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ในระบอบประชาธิปไตย ภายใต้การถกเถียงเชิงวิเคราะห์ตามแนวคิดของ แม็ก สตัดท์ (Magstadt) ซึ่งได้กล่าวถึงแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับพรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ในระบอบประชาธิปไตย ตั้งแต่หลักแนวคิดเกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายและคำนิยามไว้ว่า

พรรคการเมืองนั้น คือองค์กรหรือกลุ่มที่ได้รวบรวมคนที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ที่ไปในทิศทางเดียวการมารวมกลุ่มกัน จัดตั้งเป็นองค์กรอิสระขึ้นมา โดยมีการจัดระบบระเบียบ ภายในพรรคมีโครงสร้าง ซึ่งพรรคการเมืองนี้ก็มีจุดมุ่งหมายในการที่จะผลักดัน ให้ตัวแทนของพรรคตัวเองนั้นได้รับการเลือกตั้งให้เข้าไปเป็นรัฐบาล เพื่อที่จะสานต่อนโยบายให้เกิดขึ้นได้จริง หรือถ้าหากไม่ชนะการเลือกตั้งก็เข้าไปเป็นฝ่ายค้านเพื่อตรวจสอบการทำงาน และถ่วงดุลอำนาจของรัฐบาล และผู้เขียนได้สรุปความหมายและคานิยามของกลุ่มผลประโยชน์ไว้ว่า กลุ่มผลประโยชน์ คือกลุ่มของผู้ที่มีความต้องการสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่คล้าย ๆ กัน มีแนวคิด มีอุดมการณ์เหมือนกันมารวมกลุ่มกัน ภายใต้อำนาจที่สามารถทำได้ตามสิทธิและเสรีภาพในระบอบการปกครองในรูปแบบประชาธิปไตย ทั้งนี้เพื่อเรียกร้องสิทธิ หรือเรียกร้องให้เกิดผลประโยชน์ที่เป็นความต้องการของกลุ่มผลประโยชน์ เพื่อให้เกิดจุดประสงค์ของกลุ่มผลประโยชน์บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ อีกทั้งกลุ่มผลประโยชน์นั้นไม่ได้มีวัตถุประสงค์ที่จะเข้าไปเป็นรัฐบาลโดยตรง แต่กลุ่มผลประโยชน์นั้นต้องการแสดงอำนาจและกดดันให้รัฐบาลกระทำการกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มตน

จากการที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องของพรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ในระบอบประชาธิปไตย ภายใต้การถกเถียงเชิงวิเคราะห์ตามแนวคิดของ แม็ก สตัดท์ แล้วนั้นทำให้สรุปได้ว่า พรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์นั้น มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการเป็นสถาบันทางการเมือง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกลไกที่สามารถช่วยขับเคลื่อนการเมืองการปกครองในรูปแบบของระบอบของประชาธิปไตย อีกทั้งพรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์นั้นยัง ก่อกำเนิดและเติบโตมาจากปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งในทางกลับกันพรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ยังเป็นต้นตอที่ช่วยผลักดันให้เกิดแนวคิดประชาธิปไตยด้วยเช่นกัน เพราะทั้งสองสิ่งนี้ไม่สามารถแยกออกจากกันได้โดยสิ้นเชิง เพราะพรรคการเมืองเป็นองค์กรที่จะช่วยคัดสรรบุคคลที่เป็นตัวแทนของประชาชนที่จะเข้าไปเป็นคณะบริหาร รัฐบาลผ่านนโยบายที่พรรคการเมืองได้ตั้งเอาไว้ โดยมีกลุ่มผลประโยชน์ ซึ่งอาจจะเป็นกลุ่มที่สนับสนุน ได้รับผลประโยชน์โดยตรงจากนโยบายของรัฐบาลหรือของพรรคการเมือง หรือได้รับผลประโยชน์ทางอ้อม ซึ่งกลุ่มผลประโยชน์นี้จะช่วยเป็นแรงผลักดัน แรงสนับสนุน เป็นกระจุกสะทอน ผ่านการรวมตัวกัน เรียกร้องสิทธิ และผลประโยชน์ที่เป็นวัตถุประสงค์ของกลุ่ม โดยทำตามสิทธิ เสรีภาพ ภายใต้อำนาจที่ได้รับจากการปกครองประชาธิปไตย ซึ่งได้อำนาจไว้ตามสิทธิที่ประชาชนพึงได้รับ อีกทั้งการรวมตัวของกลุ่มผลประโยชน์ยังได้รับการคุ้มครองตามอำนาจของประชาธิปไตย โดยให้เห็นถึงความต้องการที่แท้จริงของจุดมุ่งหมายของกลุ่มผลประโยชน์นั้น ซึ่งกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ นั้นต่างมีความประสงค์ความต้องการในผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน แต่ล้วนแล้วเป็นสิ่งที่จะเป็นประโยชน์แก่สังคมโดยรวม

องค์ความรู้ใหม่

จากผู้เขียนได้ศึกษาเรื่องพรรคการเมือง และกลุ่มผลประโยชน์ในระบอบประชาธิปไตย ภายใต้การถกเถียงเชิงวิเคราะห์ตามแนวคิดของ แม็ก สตัดท์ (Magstadt) ซึ่งแนวคิดของแม็ก สตัดท์

ได้ชี้ให้เห็นถึงกรอบแนวคิดพรการเมือง และกลุ่มผลประโยชน์ในระบอบประชาธิปไตยที่กล่าวไว้สำคัญ 3 ประการได้แก่ 1) ประชาธิปไตยเป็นระบอบการเมืองการปกครองที่ปกป้องสิทธิ เสรีภาพของบุคคล 2) สังคมประชาธิปไตยมีความสลับซับซ้อนในการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมมากกว่าสังคมเผด็จการ 3) กลุ่มผลประโยชน์เกิดและเติบโตในสังคมประชาธิปไตย เพราะรัฐบาลเป็นผู้กระจายผลประโยชน์แก่สังคม ด้วยผู้เขียนได้วิเคราะห์ สังเคราะห์แนวคิดของแม็ก สตัดท์ ตกผลึกเป็นองค์ความรู้ตามแผนภาพดังนี้

ภาพ 1 องค์ความรู้ใหม่จากวิเคราะห์ตามแนวคิดของแม็ก สตัดท์ (Magstadt)

เอกสารอ้างอิง

- จักร์ พันธุ์เพชร. (2551). การเมืองการปกครองไทยจากยุคสุโขทัยสู่สมัยทักษิณ. ปทุมธานี: มายด์พับลิชชิง.
- จุมพล หนิมพานิช. (2545). กลุ่มผลประโยชน์กับการเมืองไทย. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชมพู โกติรัมย์. (2551). จิตสำนึกทางสังคมปัจจัยหลักการพัฒนาประเทศ. วารสารสังคมพัฒนา, 36(1), 61-64.
- บรรเจิด สิงคะเนติ และสมศักดิ์ นวตระกูลพิสุทธิ์. (2542). หลักความได้สัดส่วนตามหลักกฎหมายของเยอรมันและฝรั่งเศส. วารสารศาลรัฐธรรมนูญ, 1(2), 40-70.
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. (2544). รัฐบาลผสม. กรุงเทพฯ: สถาบันวิทย์ไทย.

- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2558). สถาบันและกระบวนการทางการเมืองไทย. หน่วยผลิตสื่อ
สอนเสริม ศูนย์โสตทัศนศึกษา สำนักเทคโนโลยีการศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช.
- มะลิ ทิพย์ประจง. (2563). พรรคการเมืองกับระบอบประชาธิปไตย. วารสาร มจร เพชรบุรี
ปริทรรศน์, 3(1), 3-8.
- วิทยา นภาศิริกุล และสุรพล ราชภัณฑารักษ์. (2539). พรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วินิจ ผาเจริญ. (2565). พรรคการเมืองกลุ่มผลประโยชน์และการเลือกตั้ง. สำนักบริหารและพัฒนา
วิชาการ: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- सानนท์ ด้านภักดี และคณะ. (2561). พรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองในประเทศไทย. *วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง*, 7(2), 381-391.
- สุขุม นวลสกุล. (2528). การเมืองและการปกครองไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- สุภาพรณ ธานี. (2553). กลยุทธ์การนำองค์การสู่ความเป็นเลิศของเทศบาลตำบลนาส่วง อำเภอบึง
เตย จันทบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต).
บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Almond, G.A., Powell, G.B. & Mundt, R. (1993). *Comparative Politics: A Theoretical Framework*. New York: Harper Collins College Publishers.
- Duverger, M. (1972). *Party Politics and Pressure Groups*. Sheffield: Nelson's University
Paperback.
- Ethridge, M. and Handelman, H. (2004). *Politics in a Changing World*. 3rded. Belmont
CA.: Wadsworth.
- Goodman, W. (1967). *The Two-Party System in the United States*. Toronto. D. Van
Nostrand Company, Inc.
- La Palombara J. & Weiner. M. Eds. (1966). *Political Parties and Political Development*.
Princeton. NJ: Princeton University Press.
- David, B. T. (1971). *Governmental Process Political Interests and Public Opinion*. New
York: Alfred A. Knopf.
- Woodton, G. (1978). *Interest group*. Englewood Cliffs: Prentice Hall.